

BESCHIKKING D.D. 15 JANUARI 2015 - ZAAKNUMMER 2012-004473 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Onderwerp: Project Lobberdense Waard

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op de aanvraag van Centrale Industriezand Voorziening BV en Wezendonk Zand en Grind BV (Samenwerking Lobberdensewaard B.V. (in oprichting) van 29 februari 2012 ingekomen 6 maart 2012 om vergunning voor het ontgronden van de percelen kadastraal bekend gemeente Pannerden sectie C, nrs. 28, 40, 78, 79, 80, 82, 92, 191 t/m 195, 225, 230, 231, 236, 242, 243, 250, 253, 337, 341, 342, 343, 373 t/m 377, 379, 380, 434, 436, 437, 438, 446, 462, 464, 467, 468, 470, 472, 486, 499, 512, 513, 521, 522, 525, 526, 544, 551 t/m 555, 557, 565, 566, 567, 569, 570 en Herwen, sectie C, nrs. 20, 26, 633 en 729. Voor het project Lobberdense Waard zijn de bedrijven een samenwerkingsverband aangegaan. "Samenwerking Lobberdense Waard BV" is blijkens het ons toegezonden bericht van registratie op 6 november 2014 als rechtspersoon opgericht en geregistreerd bij de Kamer van Koophandel.

I GEGEVENS

1. AANVRAAG

De aanvraag heeft betrekking op het gebied plaatselijk bekend als de Lobberdense Waard. Dit gebied ligt centraal in de Rijnwaardse Uiterwaarden aan weerszijden van de Lobberdenseweg. De herinrichting van de Lobberdense Waard is een belangrijk onderdeel van het NURG-project Rijnwaardse Uiterwaarden dat is opgenomen in de PKB Ruimte voor de rivier. De belangrijkste doelstellingen voor dit project zijn rivierverruiming en natuurontwikkeling. De betrokken private partijen beogen een belangrijke bijdrage te leveren aan het realiseren van deze doelstellingen door het uitvoeren van het inrichtingsplan en dit te financieren door middel van zandwinning. Het plangebied heeft een oppervlakte van 222ha. De feitelijke ontgronding heeft een oppervlakte van 110ha. (inclusief 25ha bestaande zandwinplas). Het bruto volume van de ontgronding is ca. 13.500.000m³. Daarvan zal ca. 9.500.000m³ worden afgevoerd. Alle overige specie wordt in het terrein verwerkt ten behoeve van de herinrichting.

2. PLANOLOGISCHE SITUATIE

Het gebied valt voor het overgrote deel binnen het bestemmingsplan Buitengebied 1979 van de toenmalige gemeente Pannerden en voor een beperkt deel in de bestemmingsplannen Herwen en Aerdt Bestemmingplan Buitengebied 1973 en Bestemmingsplan Steenfabriek de Kijfwaard 2013. De vigerende bestemmingen zijn Agrarisch gebied klasse R, Water, Agrarisch uiterwaardengebied, Bos en Baksteenindustrie. Voor belangrijke delen geldt de toevoeging "van (grote) natuurwaarde en (grote) landschappelijke waarde. En tenslotte zijn uiteraard de wegen en waterkeringen als zodanig bestemd.

De Lobberdense Waard ligt centraal in het nationaal landschap Gelderse Poort. In het Streekplan is voor dit gebied een aantal doelen geformuleerd. Het gebied heeft de aanduiding EHS-natuur en is aangewezen als Natura 2000 gebied. De Lobberdense Waard maakt onderdeel uit van het waardevolle landschap "Ooijpolder en Rijnstrangen".

3. PROCEDURE

Op grond van artikel 3, eerste lid van de Ontgrondingenwet is het verboden te ontgronden zonder vergunning. Volgens artikel 8, tweede lid, zijn wij bevoegd om over deze aanvraag te beslissen.

De Ontgrondingenwet verklaart in artikel 10, eerste lid, afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2. van de Wet milieubeheer van toepassing op de totstandkoming van een vergunning ingevolge de Ontgrondingenwet. Wij hebben de ontvangst van de aanvraag bevestigd en de aanvraag aan de betrokken bestuursorganen toegestuurd met het verzoek om een zienswijze daaromtrent te geven.

Rijkswaterstaat heeft bij brief van 24 juli 2012 bericht geen positief advies te zullen uitbrengen vanwege een aantal rivierkundige bezwaren en onduidelijkheden. Naar aanleiding van dit advies heeft Royal HaskoningDHV in opdracht van initiatienemer de rivierkundige aspecten nader onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zijn vastgelegd in het rapport Lobberdense Waard: "Rivierkundige berekeningen Eind- en Tijdelijke situatie" van 18 december 2013. Naar aanleiding van dit onderzoek is de invaart van de ontzanding gewijzigd. Initiatienemer heeft het genoemde rapport en de daarop aangepaste tekeningen op 15 januari 2014 ingediend als aanvulling op de aanvraag. Vervolgens hebben wij besloten de opgeschorte vergunningprocedure weer op te pakken.

Voor het project Lobberdense Waard is een wijziging nodig van het bestemmingsplan. In overleg met de gemeente Rijnwaarden en de aanvrager hebben wij besloten beide procedures te coördineren. Dit betekent dat de ontwerp-beschikking op de ontgrondingsaanvraag en het ontwerpbestemmingplan gelijktijdig worden bekendgemaakt en ter inzage gelegd.

De ontwerpbesluiten hebben tervisie gelegen van 26 juni 2014 tot en met 7 augustus 2014. Gedurende de termijn van tervisielgging zijn drie zienswijzen ingebracht.

Milieueffectrapportage

Ingevolge de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage dient voor de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem een milieueffectrapportage (MER) te worden opgesteld in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een terreinoppervlakte van 25 hectare (ha) of meer (onderdeel C, categorie 16.1.).

Richtlijnen voor de op te stellen MER zijn vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland (besluit van 16 september 2008) en de Raad van de gemeente Rijnwaarden (besluit van 23 september 2008)

Samenwerking Lobberdense waard heeft vervolgens een MER opgesteld. Het MER is bij provincie ingediend als onderdeel van de onderhavige vergunning aanvraag en bij de gemeente in het kader van de bestemmingplanherziening. Daarbij zijn ook alle onderzoeken gevoegd die t.b.v het MER zijn uitgevoerd.

De commissie m.e.r. heeft op 6 augustus 2014 een toetsingsadvies uitgebracht. De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over de ontgroning en het bestemmingsplan waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. De commissie maakt enkele opmerkingen die geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen. Deze opmerkingen geven geen aanleiding tot wijziging van de ontgrondingsvergunning.

4. ADVIEZEN

De gemeente Rijnwaarden heeft per brief van 7 mei 2012 meegedeeld te werken aan een bestemmingsplan herziening. De gemeente stemt in met de beoogde ontgroning. Dienst Landelijk Gebied heeft bij brief van 16 mei 2012 een advies gegeven. DLG heeft in opdracht van het Ministerie van EL&I een coördinerende rol in de realisatie van het project Rijnwaardense Uiterwaarden. Vanuit deze rol richt het advies zich met name op het tijdig realiseren van de rivierkundige taakstelling. DLG wijst erop dat de huidige plannen voor de Rijnwaardse Uiterwaarden, waarvan de Lobberdense Waard een belangrijke deeluitwerking is, nog niet voldoen aan de taakstelling van 11cm die in de PKB Ruimte voor de rivier is opgenomen.

Bij de belangenafweging zullen wij nader ingaan op de rivierverruimingsaspecten. Rijkswaterstaat heeft bij brief van 24 juli 2012 advies uitgebracht. Vanuit de door haar te behartigen belangen maakt RWS een groot aantal opmerkingen die betrekking hebben op de mogelijke effecten op de scheepvaart, de rivierkundige aspecten en de waterwet. Naar aanleiding van dit advies heeft initiatiefnemer een aanvullende rivierkundige rapportage op laten stellen waarin nader wordt ingezoomd op de in het advies genoemde aspecten. Rijkswaterstaat heeft bericht dat dit rapport goed is en ook geschikt voor een rivierkundige toets van de vergunningaanvraag in het kader van de Waterwet.

Waterschap Rijn en IJssel heeft per brief van 25 juli 2012 een aantal opmerkingen gemaakt die vooral betrekking hebben op de samenhang met de andere projecten in de Rijnwaardense Uiterwaard. Naar aanleiding hiervan heeft DLG aan Royal HaskoningDHV gevraagd de cumulatieve grondwatereffecten in beeld te brengen en deze te presenteren in een expert meeting bij het waterschap. Het waterschap heeft vervolgens bij brief van 25 januari 2013 een positief advies afgegeven.

II BELANGENAFWEGING

Het project heeft twee hoofddoelstellingen te weten Rivierverruiming en Natuurontwikkeling die direct voortvloeien uit voor dit gebied geldende doelen. De derde hoofddoelstelling is zandwinning bedoeld om de beoogde rivierverruiming en natuurontwikkeling te realiseren. De Lobberdense Waard ligt centraal in de Rijnwaardense uiterwaarden. In de PKB Ruimte voor de Rivier zijn de Rijnwaardense Uiterwaarden opgenomen als "Autonoom Ontwikkelingsproject" met een taakstelling van 11cm bij een Maatgevend Hoogwater van 16.000m³/s. Het inrichtingsplan is door initiatiefnemer ontwikkeld in overleg met de gemeente Rijnwaarden en andere betrokken instanties. Het provinciale Kwaliteitsteam Ontgroningen heeft over dit project geadviseerd en naar aanleiding daarvan is het plan op onderdelen aangepast. Belangrijk punt bij de beoordeling van de kwaliteit van het inrichtingsplan is het feit dat door de zandwinning 43ha diep water wordt toegevoegd waardoor in totaal 65ha diep water zal ontstaan. Dit is ecologisch niet interessant en ook landschappelijk moeilijk in te passen. Daar tegenover staat dat 78 ha wordt ingericht als nieuwe natuur in de vorm van ondiep water, moeraszones, schraal grasland en ooibos. Deze verdeling ontstaat als het gebied volgens het bij de aanvraag ingediende plan wordt ingericht. Naar ons oordeel is er sprake van een zorgvuldig proces dat heeft geresulteerd in een plan wat de ruimtelijke kwaliteit van het gebied zal verbeteren. Door het combineren van doelstellingen op het gebied van natuur, landschap, recreatie, ontsluiting en rivierverruiming heeft het plan naar ons oordeel maatschappelijke meerwaarde. Het plan past daarom in het vigerend provinciaal beleid m.b.t. zand en kleiwinning. Overigens zou door extra oeveraanvulling de kwaliteit van het inrichtingsplan nog verder verbeterd kunnen worden. Samenwerking Lobberdense Waard heeft aangegeven daarvoor overtollige grond uit andere projecten in de Rijnwaardse Uiterwaarden om niet te willen ontvangen.

Op grond van vorenstaande overwegingen staan wij positief ten opzicht van deze aanvraag. Dit laat onverlet dat de ontgrondingenwet bepaalt dat besluiten op ontgrondingsaanvragen worden genomen op basis van een afweging van alle betrokken belangen.

In het onderhavige geval gaat het om de volgende belangen:

- a planologie;
- b natuur en landschap;
- c recreatie
- d waterhuishouding;
- e archeologie
- f veiligheid
- g zienswijzen

Ad a planologie

De beoogde ontgroning is niet in overeenstemming met de huidige bestemmingen van het gebied. De gemeente Rijnwaarden heeft besloten een nieuw bestemmingplan op te stellen dat de zandwinning en herinrichting van de Lobberdensewaard mogelijk maakt. De bestemmingplan procedure en de onderhavige vergunningprocedure worden gecoördineerd. Daarmee wordt voldaan aan artikel 10, zesde lid van de Ontgrondingenwet en is er geen planologische belemmering voor het verlenen van de gevraagde vergunning.

Wat betreft het provinciaal ruimtelijke ordeningsbeleid overwegen wij dat voor dit gebied in de provinciale structuurvisie Streekplan 2005 belangrijke natuurdoelen zijn opgenomen. Het gebied valt binnen de EHS-natuur en is tevens Natura 2000 gebied. De beoogde herinrichting ontziet in belangrijke mate de huidige natuurwaarden van het gebied. Het bestaande ooibos- en kleiputtencomplex wordt vrijwel volledig gehandhaafd. Door de toevoeging van nieuwe natuur wordt de natuurwaarde van het gebied verhoogd, wat bijdraagt aan de realisatie van de ecologische hoofdstructuur. Uit oogpunt van provinciaal ruimtelijk beleid beoordelen wij het plan positief.

Ad b natuur en landschap

Door de herinrichting van het gebied verdwijnt de landbouw vrijwel volledig uit het gebied. De agrarisch percelen worden omgezet in diep water en nieuwe natuur in de vorm van ondiep water, ooibos, moeras en ruigte en schraal grasland. De toevoeging van ca 58 ha nieuwe natuur heeft een positief effect op de natuurwaarde van het gebied. Het geeft invulling aan Natura 2000 doelen en betekent een versterking van de ecologische hoofdstructuur.

In het MER zijn de effecten op de bestaande natuurwaarden onderzocht en beschreven. De voorgenomen ingreep heeft een significant negatief effect op het voorkomen van de kamsalamander. In de eindsituatie is er minder ruimte voor ganzen en is het gebied niet meer geschikt voor kieviten. Voor de kamsalamander is in het inrichtingplan een aantal mitigerende maatregelen opgenomen waardoor het negatieve effect kan worden opgeheven. Het effect op ganzen en kieviten is het onvermijdelijke gevolg van het omzetten van landbouwgronden in natuur. Deze omzetting biedt echter zodanige voordelen voor amfibieën, vissen, bever en broedvogels van bos en struweel dat de effecten op de natuur per saldo zeker positief zijn. Voor het project zal ook een Nbw vergunning worden aangevraagd. Gelet op vorenstaande verwachten wij dat deze vergunning kan worden verleend.

In het kader van het MER zijn de effecten van de ingreep op het landschap in beeld gebracht en beschreven. De landschappelijke toetsing levert in het algemeen een neutraal of positief beeld op. De hoogwatergeul is door zijn breedte moeilijk in te passen en wordt daarom negatief beoordeeld. De aanleg van brede afwisselende oeverzones maken het landschap aantrekkelijker. De inpassing van de steenfabrieksterreinen met een robuuste groenstrook vormt landschappelijk gezien een grote verbetering t.o.v. de huidige situatie.

De bestaande landschappelijk waardevolle elementen in het gebied worden grotendeels behouden. Positief is ook dat de uiterwaard door de herinrichting als geheel een meer natuurlijk karakter krijgt.

Onze conclusie is dat wij de aanvraag uit oogpunt van natuur- en landschap positief beoordelen.

Ad c recreatie

Bij de beoogde herinrichting zal een aantal struinroutes ontstaan en het hele gebied wordt openbaar toegankelijk. Dit geeft ten opzichte van de huidige situatie veel meer mogelijkheden voor extensieve recreatie in de vorm van natuurbeleving. Verder voorziet het plan in een aantal voorzieningen zoals een uitkijktoren, een vogelkijkhut, zandige oevers, visplaatsen en een parkeervoorzieningen. Langs de Lobberdense weg is de aanleg van een vrijliggend fietspad voorzien. Dit is belangrijk uit oogpunt van verkeersveiligheid maar ook voor de recreatie in dit gebied. Het fietspad sluit aan op de bestaande fietsroute naar het veerpontje naar Millingen. Uit oogpunt van recreatie beoordelen wij het plan positief.

Ad d waterhuishouding

Bij de belangen die te maken hebben met de waterhuishouding zijn verschillende aspecten te onderscheiden:

Rivierkundige aspecten.

De resultaten van het onderzoek zijn beschreven in het rapport "Rivierkundige berekeningen MER" van 3 februari 2011. In het kader van de onderhavige vergunningprocedure heeft Rijkswaterstaat op 24 juli 2012 een advies uitgebracht en daarbij aangegeven dat de rivierkundige rapportage onvoldoende is om een positief advies te kunnen geven. Naar aanleiding hiervan is een aanvullend onderzoeksrapport opgesteld. Dit rapport is samen met geactualiseerde tekeningen op 15 januari 2014 bij ons ingediend als aanvulling op de vergunningaanvraag. In het rapport wordt conform het advies van Rijkswaterstaat nader ingezoomd op een aantal aspecten die voornamelijk te maken hebben met de tijdelijke invaart en de Baseline-schematisering van de inrichtingsplannen en de vertaling van de inrichtingsplannen naar vegetatiekaarten. Om de rivierkundige effecten van het plan te kunnen bepalen zijn zogenaamde WAQUA berekeningen uitgevoerd. De resultaten van de rivierkundige berekeningen zijn getoetst volgens het zogenaamde rivierkundig beoordelingskader. Dit beoordelingskader bevat de criteria waaraan Rijkswaterstaat aanvragen in het kader van de waterwet toets en aanvullende criteria in verband met Ruimte voor de Rivier.

Uit de rivierkundige berekeningen blijkt dat de voorgenomen inrichtingsmaatregelen leiden tot een maximale waterstandsverlaging van 9,7cm in de as van de rivier bij kmr 863. Het project levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de taakstelling van de Rijnwaardse Uiterwaarden. Om de beoogde waterstandsverlaging zoveel mogelijk te realiseren voor eind 2015 heeft initiatiefnemer aangegeven voor die datum een aantal maatregelen te zullen treffen. Dit betreft met name het verwijderen van houtopstanden en het omzetten van akkerland in productiegrasland in het terreingedeelte waar de geul is voorzien. Initiatiefnemer heeft hierover afspraken gemaakt met DLG. De verlaging van de Geitenwaardsedam (valt buiten het gebied waar de onderhavige vergunning betrekking op heeft) maakt ook onderdeel uit van deze afspraken evenals een aanpassing van de rivierkundige schematisatie aan de huidige situatie. De inrichtingsmaatregelen binnen het ontgrondingsgebied zullen wij in de vergunningvoorschriften opnemen.

In het kader van het MER zijn de rivierkundige effecten met inbegrip van de nautische effecten, uitgebreid onderzocht voor zowel de uitvoeringsfase als de eindfase. Onze conclusie is dat de beoogde herinrichting van de Lobberdensewaard belangrijk is uit oogpunt van hoogwaterbescherming en anderszins geen overwegende rivierkundige bezwaren ontmoet.

Geohydrologische effecten

Als onderdeel van het MER Lobberdense Waard zijn de geohydrologische effecten onderzocht. Het onderzoek en de resultaten daarvan zijn beschreven in het bij de aanvraag ingediende deelrapport geohydrologie. De belangrijkste grondwatereffecten in het binnendijkse gebied zijn toename van kwel tijdens hoogwater en grondwaterstand verlaging tijdens een laagwater periode. Het Waterschap Rijn en IJssel heeft op 25 juli 2012 een negatief advies uitgebracht. De reden hiervan was dat het inrichtingsplan Lobberdense Waard niet in samenhang is beschouwd met de andere projecten binnen de Rijnwaardse Uiterwaarden. Naar aanleiding hiervan heeft de Dienst Landelijk Gebied opdracht gegeven aan RoyalHaskoningDHV voor een nader onderzoek naar de cumulatieve grondwatereffecten als gevolg van de verschillende projecten binnen de Rijnwaardse Uiterwaarden. De resultaten zijn beschreven in de notitie "Cumulatieve grondwatereffecten Rijnwaardse Uiterwaarden" van 20 november 2012. De grondwatereffecten van 5 projecten zijn hierin eerst nog eens afzonderlijk beschreven voor verschillende situaties. Vervolgens is een analyse gemaakt van de mogelijke cumulatie van grondwatereffecten.

Voor de Lobberdense Waard geldt dat in de uitvoeringsfase grondwaterstandsverlagingen binnendijs zijn te verwachten tijdens laagwatersituaties. Dit komt omdat er tijdens de uitvoering een open verbinding is met de rivier. In het plan is een aantal mitigerende maatregelen voorzien tijdens de uitvoeringsfase. In de oude kleiputten ten noorden en noordwesten van de Lobberdense Waard zal een peil van minimaal 9,0m +NAP worden gehandhaafd. Het zelfde geldt voor de oostelijke plas. Deze plas wordt niet in open verbinding met de Westelijke plas gebracht en dus ook niet met de rivier. De noordpunt van de huidige zandwinplas wordt tijdens de uitvoeringsfase aangevuld. Door deze maatregelen blijven de grondwaterstandsverlagingen in het bebouwde gebied van Pannerden beperkt tot 10 á 20 cm en is het risico van zettingsschade tot een verwaarloosbaar niveau teruggebracht. In de eindsituatie wordt de invaart weer afgesloten en zullen zich tengevolge van dit plan geen grondwaterstandsverlagingen voordoen in het binnendijkse gebied.

Voor de mogelijke effecten van hoogwater is van belang dat in de huidige situatie de Lobberdense Waard gemiddeld eens per 5 jaar overstroomt. Bij dergelijke hoogwatersituaties (T=5) zijn daarom tengevolge van de zandwinning en herinrichting geen grondwatereffecten te verwachten. Bij vaker voorkomende hoogwaters zijn in de eindsituatie beperkte effecten te verwachten. Voor het is oorspronkelijke plan zijn in het binnendijkse gebied stijgingen berekend van 5 á 10 cm. Door in de dam tussen de rivier en de zandwinplassen een afsluitbare duiker te plaatsen wordt een toename van grondwateroverlast voorkomen. Door de duiker te sluiten bij een peil van 11,15m +NAP blijven de grondwaterstandsstijgingen beperkt tot maximaal 5 á 10 cm in het agrarisch gebied ten zuidoosten van Pannerden. In het bebouwde gebied bedragen de de stijgingen maximaal 1 tot 5 cm.

Uit het onderzoek blijkt dat voor een T10-laagwatersituatie tijdens de uitvoeringsfase sprake is van overlap van effecten Lobberdense Waard en Bijlandse Waard. Beide projecten leiden tijdens de uitvoeringsfase tot grondwaterstandsverlagingen binnendijs in een T10-laagwatersituatie. Uit de berekeningen blijkt dat cumulatie van effecten alleen in het buitendijkse gebied is te verwachten.

In een T2-5 hoogwatersituatie is er voor zowel de uitvoeringsfase als de eindsituatie sprake van overlap tussen de effecten van Lobberdense Waard en de effecten van de aanpassing van het Regelwerk Pannerden. In deze situatie heeft Lobberdense Waard vooral effect in het landbouwgebied ten zuidoosten van Pannerden. De effecten van het Regelwerk zijn met name in het bebouwde gebied te verwachten (woonwijk Grobbestede). De verwachte grondwaterstandsstijging als gevolg van het regelwerk bedraagt hier 10 á 20 cm, door Lobberdense Waard komt hier nog 2 á 4 cm bij.

Daarbij wordt opgemerkt dat de overlast in geen geval erger zal zijn dat de overlast die ook nu al optreedt bij hoogwaters vanaf T=5.

Het Waterschap Rijn en IJssel onderschrijft de uitkomst van het onderzoek dat geen sprake is van significante cumulatieve grondwatereffecten en heeft daarom bij brief van 25 januari 2013 alsnog een positief advies afgegeven voor de ontgrondingsvergunning.

Op grond van vorenstaande is onze conclusie dat de effecten op de grondwaterstanden zodanig beperkt zijn, ook in samenhang met de andere deelprojecten, dat er voor wat betreft dit aspect geen overwegende bezwaren zijn tegen het verlenen van de gevraagde vergunning.

Scheepvaart

In de uitvoeringssituatie zal bij de invaart dwarsstroming optreden waardoor een onveilige situatie kan ontstaan voor de scheepvaart. Naar aanleiding van de opmerkingen van Rijkswaterstaat over het oorspronkelijk ontwerp is de vormgeving van de tijdelijke invaart gewijzigd. Door de huidige kribben te vervangen door damwanden ontstaat meer ruimte in het kribvak. Verder zijn maatregelen genomen om voldoende zicht te waarborgen voor in en uitvarende schepen.

Ad d archeologie

In verband met de voorgenomen ontgroning en het daarvoor op te stellen milieueffectrapport is een paleografisch, archeologisch en cultuurhistorisch vooronderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn opgenomen in het bij de aanvraag ingediende rapport "Eckhart Heunks / Landschapsarcheologie, rapport eindversie december 2010. De belangrijkste conclusies uit het rapport zijn dat voor het hele gebied kan worden uitgegaan van een lage verwachtingswaarde voor nederzettingssporen uit de prehistorie, Romeinse tijd en Middeleeuwen. Op basis hiervan wordt geen nader archeologisch onderzoek voorgesteld dit met uitzondering van de huispol die zich ten noorden van de steenfabriek bevindt. Conform dit advies is de pol nader onderzocht middels een proefsleuvenonderzoek. Het PvE voor dit onderzoek is door ons en door de gemeente Rijnwaarden goedgekeurd. Bij dit onderzoek zijn slechts tien fragmenten gedraaid aardewerk en één glafragment gevonden. Deze resten zijn afkomstig uit de ophoging van de pol en de oude bouwvoor. Op basis van dit onderzoek wordt de pol aangemerkt als niet behoudens waardig. Wel wordt geadviseerd de sloop van boerderij en bijgebouwen uit te voeren onder archeologische begeleiding. Mogelijk dat daarbij de ouderdom van de boerderij kan worden vastgesteld en kan de vraag worden beantwoord of er zich onder de huidige bebouwing resten bevinden van een voorganger van de huidige boerderij. Voor de archeologische begeleiding van de sloop is een PvE opgesteld dat inmiddels door ons en door de gemeente Rijnwaarden is goedgekeurd. De archeologische belangen zijn hiermee naar ons oordeel voldoende gewaarborgd.

Ad e veiligheid

De mogelijke effecten op de scheepvaart op de rivier heeft belangrijke veiligheidsaspecten. Vanwege de samenhang met andere rivierkundige aspecten is dit belang onder waterhuishouding aan de orde gekomen. Hetzelfde geldt voor hoogwaterveiligheid.

Een ander belangrijk veiligheidsaspect is de stabiliteit van de (onderwater)taluds van de diepe zandwinning. De taludhellingen dienen zodanig te zijn dat geen risico bestaat op instabiliteit van de taluds. In opdracht van Samenwerking Lobberdense Waard heeft Fugro een toets uitgevoerd conform de CUR-aanbeveling 113. Deze richtlijn is gebaseerd op de meest recente inzicht met betrekking tot stabiliteit van onderwatertaluds.

De toets is gedaan voor twee principedoorsneden. Doorsnede 1 bestaat uit een tijdelijk talud van 1: 3 waarbij in de eindsituatie de helling wordt opgevuld naar een taludhelling van minimaal 1: 4. Conform de aanbeveling zijn deze principetaluds getoetst op de faalmechanismen Taludafschuiving, Bresvloeiing en Verwekingsvloeiing. Uit de rapportage blijkt dat de situatie waarbij direct het definitieve talud van 1: 4 wordt aangelegd voldoet aan de gestelde criteria en dus als veilig beschouwd moet worden. Een tijdelijk talud van 1: 3 voldoet niet aan alle criteria. In de systematiek van de CUR aanbeveling zou middels een praktijkproef vastgesteld moeten worden of het betreffende talud stabiel is. Aanvrager heeft er voor gekozen voor de tijdelijke taluds een helling van 1: 3,5 aan te vragen.

Uit het Fugro rapport blijkt dat dit voldoet als het gaat om taludafschuiving en bresvloeiing. Voor wat betreft het faalmechanisme verwekingsvloeiing geldt echter een vereiste rekentaludhelling van minimaal 1: 3,8. Naar ons oordeel is hier een praktijktoets conform het advies van Fugro nodig. Wij zullen daartoe een voorschrift opnemen. Naar ons oordeel is hiermee de veiligheid wat betreft de taludstabiliteit voldoende gewaarborgd.

Ad g zienswijzen

Gedurende de termijn van tervisieligging zijn zienswijzen ingebracht door de Gasunie Transport Services B.V., Samenwerking Lobberdense Waard B.V. en door de heer G. Vonk te Aerdt.

Naar aanleiding van de zienswijzen merken wij op dat de zienswijzen van Gasunie Transport Services B.V. en G. Vonk betrekking hebben op het bestemmingsplan en derhalve in dat kader door de gemeente Rijnwaarden zullen worden behandeld.

Samenvatting zienswijze Samenwerking Lobberdense Waard B.V. (SLW)

SLW dient een zienswijze in naar aanleiding van de in voorschrift 2 gestelde uitvoeringstermijn van 10 jaar voor 'ontgrondingswerkzaamheden'. SLW voorziet in 2017 te kunnen starten met de zandwinactiviteiten die fasegewijs een maximale tijdsduur van tien jaar zullen bedragen.

Voorafgaand dient echter ter voorbereiding zo'n 800.000 m³ afdekkend kleipakket te worden ontgraven. Deze activiteiten vinden verspreid over een oppervlakte van 100 ha plaats en nemen geruime tijd in beslag. Circa de helft van deze klei is bruikbaar maar kan niet ineens op de markt worden gezet en er is nauwelijks depotruimte beschikbaar voor tijdelijke opslag.

De formulering van het voorschrift is geen prikkel om sneller te starten terwijl er vraag is naar klei vanuit de markt. Een eerdere start van de ontkleiing draagt bij aan het sneller realiseren van de rivierkundige- en natuurdoelstelling en neemt de druk weg bij omliggende projecten m.b.t. de te behalen waterstandsaling.

SLW stelt voor een maximale termijn op te nemen voor de zandwinning van 10 jaar, start uiterlijk 3 jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning. Maar daarnaast toe te staan dat gestart kan worden met de ontkleiingswerkzaamheden, ter plaatse van de stroombaan direct na het onherroepelijk worden van de vergunning, voorafgaand aan de termijn van 10 jaar.

Naar aanleiding van deze zienswijze overwegen wij het volgende. In de ontwerpbeschikking is opgenomen dat de vergunning drie jaar na verlening vervalt en er is een uitvoeringstermijn opgenomen van 10 jaar. Deze termijn begint te lopen zodra met de ontgrondings werkzaamheden wordt begonnen. Dit betekent bij verlening in 2014 de ontgroning uiterlijk in 2027 afgewerkt en opgeleverd moet zijn. Qua zandwinning komt dit overeen met de planning van aanvrager namelijk vanaf 2017 gedurende tien jaar zandwinnen. Omdat voorafgaand aan de zandwinning het afdekkende kleipakket moet worden afgegraven wordt de termijn om zand te winnen korter naarmate eerder met het afgraven van de klei wordt begonnen. Enerzijds achten wij het van belang dat de uiterste opleverdatum niet naar achteren schuift. Anderzijds hebben wij begrip voor de zienswijze van aanvrager dat het bezwaarlijk is dat het op korte termijn beginnen met het verwijderen van de klei betekent dat periode van zandwinning korter wordt. Een eerdere start van de ontkleiing is op zich van belang omdat daarmee rivierverruiming wordt gerealiseerd en een deel van de oevers van de geul al aangelegd kunnen worden. Eerder beginnen met klei afgraven geeft ook wat meer ruimte om flexibel in te spelen op afzet mogelijkheden. Alles overwegend zijn wij van oordeel dat aan de zienswijze tegemoet gekomen kan worden door de uitvoeringstermijn in voorschrift 2 van de vergunning te schrappen en in plaats daarvan 31 december 2027 als einddatum op te nemen.

CONCLUSIE

Op grond van bovenstaande overwegingen komen wij tot de conclusie dat de aangevraagde ontgroning van belang is uit het oogpunt van hoogwaterveiligheid en natuurontwikkeling. Positief is ook dat door de beoogde herinrichting de mogelijkheden voor recreatie toenemen.

Andere belangen die zodanig worden geschaad dat de vergunning geweigerd zou moeten worden zijn niet in het geding. Dit betekent dat de gevraagde vergunning kan worden verleend.

III BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland,
gelet op de Ontgrondingenwet en de Gelderse Ontgrondingenverordening 1997

HEBBEN BESLOTEN

Aan Samenwerking Lobberdensewaard B.V. vergunning te verlenen voor het ontgronden van de percelen kadastraal bekend gemeente Pannerden sectie C, nrs. 28, 40, 78, 79, 80, 82, 92, 191 t/m 195, 225, 230, 231, 236, 242, 243, 250, 253, 337, 341, 342, 343, 373 t/m 377, 379, 380, 434, 436, 437, 438, 446, 462, 464, 467, 468, 470, 472, 486, 499, 512, 513, 521, 522, 525, 526, 544, 551 t/m 555, 557, 565, 566, 567, 569, 570 en Herwen, sectie C, nrs. 20, 26, 633 en 729 onder de volgende voorschriften:

Oplevering

- 1 De ontgroning moet uitgevoerd en ingericht worden overeenkomstig de aan dit besluit toegevoegde en daarvan deel uitmakende gewaarmerkte plantekeningen nr. 0444-OGV-002-1 en 0444-OGV-002-2 (situatietekeningen van de zuig bak en de eindsituatie) d.d. 12 januari 2012, laatst gewijzigd 2 mei 2013 en de tekening 0444-OVG-002-3 blad 1 en 2 (profielen oostput en westput) d.d. 12 januari 2012, laatst gewijzigd 1 maart 2013. Dit betekent dat er geen ontgroning mag plaatsvinden buiten de insteek en beneden het vlak van de taluds en bodemlijnen.
- 2 De ontgroning krachtens dit besluit dient volgens de gestelde voorschriften opgeleverd te zijn voor 31 december 2027. Voor eind 2015 moet een aantal maatregelen worden getroffen die nodig zijn om de beoogde waterstandsverlaging al zoveel mogelijk te realiseren. (conform de afspraken tussen initiatiefnemer en DLG) Het betreft het zoveel mogelijk verwijderen van houtopstanden en het omzetten van akkerland in productiegroenland binnen het terreingedeelte van de toekomstige geul.
- 3 Bij tussentijdse beëindiging van de ontgroning moet deze worden afgewerkt volgens door Gedeputeerde Staten te stellen voorschriften.
- 4 Revisietekeningen moeten binnen 3 maanden na afronding van de ontgrondingswerkzaamheden aan Gedeputeerde Staten worden toegezonden. Op deze tekeningen dienen eventuele verschillen tussen de gewaarmerkte vergunningstekening en de oplevering aangegeven te zijn.

Start ontgroning

- 5 Houder is verplicht de aanvang van de ontgroning minimaal twee weken van tevoren te melden bij het Provincieloket van de provincie Gelderland, telefoon (026) 359 99 99 of via post@gelderland.nl
- 6 Houder is verplicht voor aanvang van de werkzaamheden een digitaal bestand (uitwisselingsformaat DXF, DWG of NEN 1878) van de vergunningstekeningen aan ons beschikbaar te stellen.

- 7 Houder is verplicht (per ontgrondingsfase) een **werkplan** op te stellen, aangevende de wijze waarop, en ook de volgorde en de tijdsduur waarin, de te verrichten werkzaamheden (ontgravings-, opslag- en inrichtingswerkzaamheden) zullen worden uitgevoerd.
- Het werkplan moet in ieder geval bevatten:
- een overzicht van de te verrichten werkzaamheden, daarbij moeten per fase de ontgrondingswerkzaamheden en de inrichtingswerkzaamheden worden aangegeven. Daarbij moeten ook de werkzaamheden die vanwege de te realiseren MHW verlaging worden uitgevoerd voor eind 2015 gedetailleerd worden beschreven;
 - uitvoeringstekeningen waarop de huidige terreinsituatie is aangegeven en waarop tevens de nieuwe situatie is getekend;
 - een sluitend grondstromenplan waarmee wordt aangetoond dat de voorgeschreven eindoplevering kan worden gerealiseerd. Dit betekent dat te allen tijde voldoende specie beschikbaar moet zijn om de aanvullingen te realiseren;
 - De naar verwachting te winnen hoeveelheid delfstoffen onderscheiden naar grint, industriezand, ophoogzand en keramische klei;
 - een specificatie van de hoeveelheden in depot te zetten en voor aanvulling te gebruiken specie;
 - de situering van de benodigde depots;
 - de voorzieningen ten behoeve van het specietransport;
 - het (win) materiaal waarmee en de wijze waarop de diverse werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - de wijze waarop de taluds worden gemaakt en afgewerkt;
 - de termijn waarop de werkzaamheden worden afgerond.
- Bedoeld werkplan moet in tweevoud aan ons ter beoordeling worden toegezonden. Met de ontgroning (van de betreffende ontgrondingsfase) krachtens dit besluit mag niet worden begonnen voordat wij met het plan hebben ingestemd. De werken moeten volgens dit werkplan worden uitgevoerd.
- 8 Om de stabiliteit van de tijdelijke taluds en de aanvullingen conform het ontwerp te garanderen moet de in het werkplan beschreven wijze waarop het talud gemaakt en afgewerkt zal worden, in de praktijk getoetst worden door het maken van een proeftalud in de oostelijke strang ter plaatse van een tijdelijk 1:3,5 talud en een praktijktoets ter plaatse van het talud dat wordt aangevuld tot minimaal 1:4.
- Tijdens het maken van het vergunningstalud is de houder verplicht op aangeven van onze toezichthouder peilingen te verrichten om veranderingen in het taludgedrag tijdig te signaleren. Afhankelijk van het resultaat bepaald de toezichthouder, in overleg met de vergunninghouder, de frequentie van peilen.
- Indien uit de peilingen blijkt dat niet voldaan is aan de vergunningsvoorschriften, kunnen wij bepalen dat de werkwijze gewijzigd moet worden op basis van een nieuw te maken proeftalud.
- 9 Houdster is verplicht een **beplantingsplan** op te stellen, aangevende de situering, het sortiment, het plantverband, de plantafstand en de afmeting van de aan te brengen beplanting.
- Bedoeld beplantingsplan moet in tweevoud aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring worden toegezonden.
- Met de ontgroning krachtens dit besluit mag niet worden begonnen voordat het plan door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd.
- De werken moeten volgens het goedgekeurde plan ten genoegen van Gedeputeerde Staten worden uitgevoerd.

- 10 De insteek en de opleveringspeilen van de ontgroning moeten door of vanwege de houdster met voldoende deugdelijke palen en ten genoegen van Gedeputeerde Staten, in het terrein worden uitgezet. De uitzetkening moet op het werk aanwezig zijn. Dit voorschrift geldt niet indien gewerkt wordt met GPS.
- 11 De houder stelt ten minste zeven dagen voor het begin van de ontgroning krachtens dit besluit zekerheid voor het nakomen van de uit de vergunning voortvloeiende verplichtingen tot een bedrag van €100.000,= door het verschaffen van een bankgarantie ten genoegen van Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd op de zekerheidstelling alle kosten te verhalen, welke voor rekening van de houder behoren te komen. De houder vult de zekerheidstelling, telkens wanneer daarop verhaal heeft plaatsgehad, op de eerste aanzegging aan tot het oorspronkelijke bedrag. De verplichting tot het stellen van zekerheid vervalt wanneer de houder aan alle verplichtingen heeft voldaan.

Uitvoering

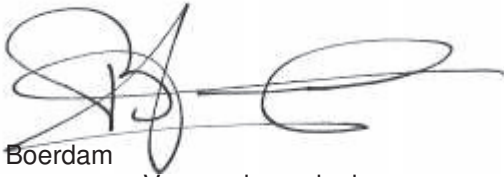
- 12 Het terrein moet in ordelijke toestand worden gehouden.
- 13 De winwerktuigen waarmee de ontzanding wordt uitgevoerd moeten uitgerust zijn met een plaatsbepalingssysteem en een dieptemeter, waarmee continu de diepte van de zuigmond en de afstand van de zuigmond tot de insteek bepaald kan worden (vereiste nauwkeurigheid van **1 meter**). Plaatsbepaling moet iedere dag geschieden voor aanvang van de winwerkzaamheden en bij verplaatsing tijdens het winnen. De plaatsbepaling moet digitaal worden bijgehouden, deze digitale gegevens dienen aan boord van het winwerktuig aanwezig te zijn. De gegevens inzake plaatsbepaling moeten op verzoek van Gedeputeerde Staten worden toegezonden.
- 14 Elke drie maanden en telkens wanneer Gedeputeerde Staten daartoe opdracht geven, moet de houder, ten genoegen van Gedeputeerde Staten, ter plaatse peilingen (laten) verrichten en de resultaten daarvan direct aan Gedeputeerde Staten doen toekomen. Indien de peilingen aanleiding geven tot het treffen van aanvullende maatregelen, is de houder verplicht binnen een door Gedeputeerde Staten te bepalen periode zulke maatregelen te treffen. De maatregelen behoeven de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.
- 15 De taluds van de ontgroning, voorzover gelegen boven een peil van 9m +NAP, moeten worden aangelegd en afgewerkt alvorens in het aanliggende deel zandwinning mag plaatsvinden. Bij het maken van de taluds onder 9m +NAP moet de zandzuiger evenwijdig aan het talud werken.
- 16 Door of vanwege de houder moet elk jaar voor 1 maart schriftelijk opgave worden gedaan van de in het voorafgaande kalenderjaar gewonnen en afgevoerde hoeveelheid delfstoffen. Daarbij onderscheid maken in industriezand, ophoogzand, grint en keramische klei.

Geldigheidsduur

- 17 Deze vergunning vervalt drie jaar na datum verlening, indien met het ontgronden krachtens dit besluit geen begin is gemaakt. Indien de vergunning is opgeschort, wordt voornoemde vervalt termijn eveneens opgeschort.

- 18 Indien met het ontgronden nog geen begin is gemaakt en een gemotiveerd verzoek tot verlenging is ingediend, blijft, wanneer op dat verzoek niet voor de vervaldag is beslist, de vergunning van kracht tot het moment waarop op dat verzoek onherroepelijk is beslist; gedurende de periode, gelegen tussen de vervaldatum van deze vergunning en de datum waarop de beslissing op het verzoek om verlenging onherroepelijk is geworden, mag van deze vergunning geen gebruik worden gemaakt.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Om mogelijke schade aan eventuele kabels en leidingen te voorkomen, raden wij aan contact op te nemen met het Kabels en Leidingen Informatiecentrum, onderdeel van het Kadaster (tel. 0800-0080 of via www.kadaster.nl/klic). Volgens de KLIC-procedure dient dit minimaal drie werkdagen voor het begin van de werkzaamheden te geschieden. Aan het KLIC kan worden doorgegeven waar en wanneer de ontgrondingswerkzaamheden zullen plaatsvinden. Het KLIC informeert de betrokken kabel- en leidingbeheerders, die vervolgens op hun beurt contact zullen opnemen met degene die de KLIC-melding heeft gedaan.

De Flora- en Faunawet verbiedt het verstoren van broedvogels. Hiervoor worden geen ontheffingen verleend. Dit betekent dat tijdens het broedseizoen mogelijk op een aangepaste manier gewerkt moet worden teneinde verstoring van broedvogels te voorkomen.

Als tijdens de ontgrondingswerkzaamheden archeologische resten worden aangetroffen dient dit op grond van de Monumentenwet 1988 direct gemeld te worden bij de gemeente waar de ontgrondingswerkzaamheden worden uitgevoerd.

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage).

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepsschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.